

KACPER TRZASKA

Deskryptory Biblioteki Narodowej integracja potrzeb czytelników i bibliotekarzy

W referacie przedstawione zostaną cechy Deskryptorów Biblioteki Narodowej, stanowiące odpowiedź na potrzeby wszystkich użytkowników współczesnych serwisów bibliotecznych. Od połowy 2014 r. w Bibliotece Narodowej są prowadzone intensywne prace prowadzące do zmiany modelu opracowania rzeczowego zbiorów. Decyzja o podjęciu tych działań wynikała z istotnego na przestrzeni pięciu lat spadku poziomu wykorzystania indeksu przedmiotowego oraz ze zmian nawyków informacyjnych u współczesnych użytkowników serwisów bibliotecznych. Pierwszy powód potwierdzają statystyki wskazujące na systematyczny spadek częstości korzystania w kwerendach czytelniczych z wyszukiwania poprzez przedmiot publikacji, zaś o zmianie nawyków informacyjnych powstała w ostatnich latach obszerna ogólnoswiatowa literatura fachowa, w której szczegółowo omówiono tę tematykę.

Do problemów najczęściej ujawnianych podczas wyszukiwania publikacji opracowanych według języków haseł przedmiotowych należą:

- skomplikowane zasady doboru form przyjętych,
- stosowanie sztucznych wyrażen o małej frekwencyjności w powszechnym użyciu,
- brak dyspozycji użytkowników do jednoznacznej identyfikacji znaczenia określników występujących w konstrukcji haseł przedmiotowych rozwiniętych,
- niejednorodne szczegółowe zasady pragmatyczne stosowane w opracowaniu różnych typów dokumentów,
- brak możliwości łączenia warunków wyszukiwawczych tj. dowolnych tematów i określników bez wcześniejszej znajomości zasad sporządzania instrukcji wyszukiwawczej.

Deskryptory Biblioteki Narodowej stanowią odpowiedź na potrzeby użytkowników współczesnych serwisów bibliotecznych — tak czytelników jak i bibliotekarzy. Wśród najważniejszych celów przyświecających zmianie modelu opracowania rzeczowego zbiorów należy wymienić:

- zapewnienie większej rozdzielczości informacji,
- wyrażanie przedmiotu głównego na tym samym poziomie szczegółowości co w opracowywanej publikacji,
- wprowadzenie istotnych dodatkowych punktów dostępu do publikacji,
- rewizja słownictwa i związana z nią eliminacja wyrażen archaicznych,
- przejmowanie najbardziej rozpowszechnionych form nazwy związanych ze zwyczajem językowym jako najbardziej intuicyjnym dla użytkowników.

Zmianie ulega również metoda współpracy nad zasadami opracowania rzeczowego stosowanymi w praktyce Biblioteki Narodowej, w tym całkowita otwartość prowadzonych prac wobec środowiska bibliotekarskiego. Pierwszą propozycję przedstawiliśmy podczas kwietniowej konferencji

Deskryptory Biblioteki Narodowej – propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej (20-21.04.2015 r.). Następnie podczas cotygodniowych spotkań w maju i czerwcu 2015 r. zaprezentowaliśmy zagadnienia dotyczące metody opracowania poszczególnych typów publikacji i zagadnień będących ich przedmiotem. Dodatkowo w kwietniu 2015 r. został uruchomiony serwis informacyjny Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej – „Między_słowami”.

Od września 2015 r. prace prowadzi Zespół ds. rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej, w którym swoich przedstawiciele ma kilkadziesiąt bibliotek różnych typów z całej Polski. Jesteśmy otwarci na wszelkie uwagi i spostrzeżenia, tym bardziej cenne bo pochodzące od naszych partnerów

— bibliotekarzy wykorzystujących narzędzia indeksowania podczas codziennej pracy i jak mało kto znających potrzeby i umiejętności informacyjne czytelników.